

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu „Objavitelju Dalmatinskomu“ i „Smotri Dalmatinskoj“ za Austro-Ugarsku Kr. 15.—; samom „Objavitelju Dalmatinskomu“ Kr. 8.—; samoj „Smotri Dalmatinskoj“ Kr. 10.—; Na pogodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi stoje 16 para, a zastareni para 20.

Ditana za predprijavu, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakvoj obzir uzeti; pitanje za ovrstbu, uz koja nema priligne preplate, biti će povraćena. — Preplate se šalju poštanskim nuputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šaljati „Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru“

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Njemačka ofenziva na zapadnoj fronti.

Izvjestaji njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 12. Wolff-Bureau javlja:

Veliki glavni stan, 12. juna 1918.

Zapadno bojište:

Vojna skupina nasljednika prijestola Rupprechta:

Artiljerijski boj promjenljive jačine. Dješačka djelatnost ograničavala se na izvidničke okršaje.

Skupina vojske njemačkog nasljednika prijestola:

Armija generala Hutiera u velikim i teškim bojovima da propale očekivani učinci na prostoru bojišta.

Broj ljudi zarobljenih od ove armije povećao se preko 13.000. Gubitak visova na jugozapadu crpna neprijatelja, da napusti svoje pozicije u Carlepontskoj šumi na istočnoj obali Oise.

U oštroj potjeri za neprijateljem dostiglo, boreći se, linija sjeverno od Bailija do zapadno od Pempela.

Sjeverozapadno od Chateau-Thierryja skrši se višekratni neprijateljski juriš.

BERLIN, 13. Wolff Bureau javlja:

Veliki glavni stan, 13. juna 1918.

Zapadno bojište:

Jugozapadno od Nogona skrši se sa najtežim gubicima iznovičan jak francuski protunapad s obe strane ceste Roye-Estrées St. Denis. Broj zarobljenika poskoci se na preko 150.000. Do sadašnjim vijestima otelo se preko 150 topova.

Južno od Aisne uzbišno neprijatelj preko linije Cury-Dommiers. Sjeverno od Ceregija bje Saviereska ravnica pročišćena od zarobljenika. Zarobismo 1500 ljudi.

Višekratni neprijateljski napadi sjeverozapadno od Chateau-Thierryja prepadoše sa znatnim gubicima.

Prvi general-kvartirmajstor Ludendorff.

Ostali izvještaji austrijsko-ugarskog i njemačkog glavnog stana od 12. i 13. juna nalaze se u „Objavitelju Dalmatinskomu“.

Izvjestaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 13. Glavni stan, 11. juna 1918.

Maćedonska fronta:

Zapadno od Ohridskog jezera naša je artiljerijska vatra bila na mahove češća. Istočno od gornjeg toka Skumbija naše se izvidničke čete povratile sa francuskim zarobljenicima. Između

Iz ruskoga svijeta.

Putovanje ruskoga cara u Jekaterinenburg.

Službeni organ ruske sovjetove vlade donosi o putovanju bivšega ruskoga cara u Tobolska u Jekaterinenburgu ovo:

Povjereniku Kojaljevju, zapovjedniku uralških četa, povjeren je bio zadatak, da cara i njegovu obitelj preveze iz Tobolska u Sibiriju u Jekaterinenburg. Jekaljev opisuje taj put ovako: Dne 10. maja pripio sam u Tobolsk, pa sam se odmah dao prijaviti bivšem caru. Predstavio sam mu se i rekao: „Gragjanine Romanov! Sovjet pučkih povjerenika nalozio mi je, da Vas prevezem iz Tombolska. Vaš je odlazak odregjen za sutra u 4 sata u jutro. Molim Vas, da se pripravite za put!“ Car se prestrašio i upitao, kamo ga se vodi. Rekao sam mu, da mi ni samomu nije poznat cilj, pa da ću pobliže zapovijedi dobiti tek na putu. Car je neko vrijeme razmišljao, a onda mi rekao: „Ja neću putovati!“ U taj mah došla je u sobu Aleksandra Feodorovna i rekla: „Što ćete s njim učiniti? Zar ga kanite odvojiti od njegove obitelji? Ta to je nemoguće; on ima bolesnoga sina. On se ne može voziti. On mora uz nas ostati!“ Na to sam joj rekao, da sam dobio izvjesne naloge, koje ću također izvršiti. O rastavi ne može u ovaj mah biti ni govora, budući da se sa Nikolom Romanovim mora prevesti i čitava njegova porodica. U ovaj čas je putovanje veoma teško. Poradi toga će bolesni Aleksej ostati do proljeća u Tobolsku, dok ne bude moguće, da ga se dalje preveze. Ko će od ostalih Romanovih putovati a ko s njim ostati, to odlučite sami megu sobom. Aleksandra Feodorovna viknula mi je na odlasku: „Ne vjerujem, da ćete to

Drjensskog i Ohridskog jezera kao god u okolini Moglene naše straže raspršise neprijateljske jurišne čete. Južno od Huma živahna obostrana artiljerijska vatra. Istočno od Vardara proferasmo vatrom engleske izvidničke odjeljke, koji su dva-put pokušali, da se primaknu našim stražama kod sela Krastali. U dolini Strume patrolski okršaji.

Potonula lagja N. V. „Szent István“.

BEČ, 12. Mornarični odio ratnog ministarstva javlja:

Lagja N. V. „Szent István“, za jedne noćne vožnje u Jadranskom Moru, bje torpedovana te potonula.

Doručnik linijskog broda Maxon de Rovid, strojarski upravljač Sarnitz, pomorski kadet Antun Müller i nekih 80 momaka izgubiše se; pomorski aspirant Josip pl. Sorda je mrtav; ostali dio posade je spašen.

BEČ, 12. Naprama vijesti talijanskog generalnog štaba, da su da 10 o. m. izjutra dvije talijanske torpedače napale odjeljak austro-ugarskih lagja, te su dvije torpede pogodile jednu krstaricu tipa „Viribus Unitis“ i drugu sa jednom torpedom, kaogod i jedan od susljednih razbijača upućujemo na danas izdano saopćenje odjela austro-ugarske mornarice, prema kojemu je lagja „Szent István“ bila torpedovana, dok ni mi je druga koja lagja, niti jedna lagja pratilica bila oštećena.

Ratni brod „Szent István“ rinut je na Rijeci 17 januara 1914. Bijaše nosagren iz čelika, dug 151 m., širok 27,3 m.; nosio je 20.531 tona; strojevi mu razvijahu snagu od 25.000 konjskih sila; bijaše naoružan sa 12 topova od 30,5 cm., 12 topova od 15 cm., 20 topova od 7 cm. i 2 topa od 47 mm., uz to je imao dva brzometna topa po 8 mm. i 4 sprave za spuštanje torpeda.

Brod bijaše sagrađen na škera tvrtke Ganz i dr. „Danubius“ u Bergudima kod Rijeke, prema osnovama c. i kr. vrhovnog brodogradilišnog inženjera Siegfrida Poppora, a pod upravom ravnatelja škera nadinžinira Kaplaneke i pod nadzorom c. i kr. nadinžinira Aleksandra Titza, a strojevi bijahu izrađeni po osnovama c. i kr. nadinžinira Josipa Zimnića i pod nadzorom inženjera Josipa Prokopa.

Ministar spoljašnjih posala grof Burian u Berlinu.

BERLIN, 12. Ministar spoljašnjih posala nastavio je jutros odlučiti započete dogovore sa Hertlingom, koji su jači nego što se činilo. O podne poklisar Hohenlohe dao je ručak na počast Burianu. O dogovorima što će se skorih dana nastavit, izdaće se službeno saopćenje.

BERLIN, 12. Ministar spoljašnjih posala Burian krenuo je večeras natrag u Beč.

Službeno saopćenje o dogovorima.

BERLIN, 13. Ministar spoljašnjih posala grof Burian, koji je stigao dana 11 o. m. u Berlin,

učiniti. To je grozno! Kad sam otišao, vijetali su Romanovi puna dva sata o pitanju putovanja. Više put su preinačili svoje zaključke, pa su konačno riješili, da će Aleksandra Feodorovna, kći Marija, knež Dolgoruki, prof. Botkin, dvorska gospođa Marijmidov, jedan sluga i jedan dvoranin putovati sa Nikolajem. Druge kćeri, kao i Aleksej, Tatičev te ostali — svega 40 osoba — ostaću do proljeća u Tobolsku. Bio sam donekle začuđen, da će se Aleksandra Feodorovna odjeljiti od svoga sina. Po zapovjednik obrane Kobilinski pripovijedao mi je, da je slučajno čuo, kako je Aleksandra Feodorovna rekla Tatičevu: „Bojim se, da bi počinio previše gluposti, kad bi ostao sam!“

Sutra dan dne 11. maja, točno u 4 sata u jutro, sve je bilo gotovo i mi smo krenuli na put. Prevoz je išao vrlo brzo. Sa sobom sam imao 35 ljudi: Tegetotni, ali brzi prevoz nije umorio Romanova. Posljednjih je godina postao mnogo jači, radio je mnogo na čistome zraku, cijepao je drva, čistio snijeg itd., te se izvrsno osjeća. Čini se, da se je posve izmorio sa svojim položajem. Aleksandra Feodorovna bila je dosta umorna, ali je nastojala, da to ne ođa. Uopće se je držala ponosno i rezervirano. Bila je pod utiskom postupanja njenom osobom. Sigurno je očekivala s naše strane surovost i uvredljivost, ali su se svi ponašali spram nje pristojno. Nije čula nijedne grube riječi. Aleksandra Feodorovna gledala nas je začuđenja, a Nikolaj se brzo snašao u svom položaju.

Iz Tjumenja su se vozili željeznicom. Straža se je pojačala na 160 ljudi. Romanov se je cijelo vrijeme izvrsno osjećao. Tri sa stvari zanimale: obitelji, vrijeme i vožnja. Svoju porodicu odista iskreno ljubi.

krenuo je sinoć natrag u Beč. Grof Burian, koji je na prvom redu hotio da prvi put po imenovanju pogrudi državnog kancelara Hertlinga, imao je prigodu za svog boravka u Berlinu, da se potanko dogovara sa glavnim njemačkim državnici. Ovi su se dogovori odnosili na sva današnja poglavita pitanja, koja su se temeljito pretresla. Duh uzajamne susretljivosti i prijateljsko povjerljivo vijećanje, kojim su se dogovori odlikovali, opravdava očekivanje, da će dalji pregovori, što će se, kako se utvrdilo, u neiskorije vrijeme preuzeti, dalje razbistriti pitanja o kojima se vijeća, te da će se konačno riješiti na svačije zadovoljstvo.

Ditanje o ljetnom zasjedanju Zastupničke Kuće.

Zastupatelji Češkog Udruženja kod Ministra predsjednika Seidlera.

BEČ, 13. Kako javlja „Sveidische Korrespondenz“, pošao je danas potpredsjednik Zastupničke Kuće Tušar, kao zastupatelj češkog udruženja, k ministru predsjednikojemu je u odluljem razgovoru naglasio nuždu, da se odmah sazove parlament, te izjavio, da udruženje doista pridržava sebi sasvim slobodnu akciju za naredno zasjedanje, i da se nikako neće dati ograničavati u svome postupanju protiv vlade poradi njenih posljednjih djela, ali će ovo ipak ostajati na parlamentarnom zemljištu. Na kraju povelj se riječ o zadnjim dogajajima u Češkoj.

U talijanskoj komori.

ZURICH, 13. Prvu sjednicu talijanske komore otvorio je potpredsjednik Alessio sa govorom, u kojemu je spomenuo bitku u Francuskoj, gdje saradnici odbiju brojem moćnijeg neprijatelja.

„Vredno se pridruži Alessiovim izjavama, te dodaj da talijanski vojnici očekuju svoj čas, jake i neustrašiva duha. Modigliani tražio je, s obzirom na ozbiljni čas, drugi red u parlamentarnom radu, te podsjeti kako je francuski parlament imao prilike da do kraja pretrese pitanje rata; on to rado traži i od talijanske komore. Danas bi se mogli započeti zgodni pregovori o miru. Kao god u aprilu 1917 god. tako je i danas stupanje u rat Amerike jedan argument, koji može diplomatski da ima svoju vrijednost. Slično upućivanje na Brest-Litovst ne može da se odži, jer Ententa još nije u onim vojničkim i političkim prilikama, u kojima je u ono doba bila Rusija. Treba pak i s tim računati, da američanska pomoć može da izljudi posljedice pogriješaka nesposobnih generala i vojničko zlu sreću. Na skrajnom istoku moglo bi se obrazovati nemile skupine vlasti. Socijalistička će frakcija predložiti, da se poslovni red preinači po uzoru francuske komore.

Na razlaganje socijalista Modigliani odgovara ministar predsjednik Orlando, da on ima namjeru da parlamentu saopći više nego je dosad rekao o političkoj situaciji. Želi da rezoluciju, koju je prikazao Girardini, bude najprije skinuta sa dnevnog reda, da se pri raspravi o privremenom

predračunu mognu potanko pretesti politička pitanja.

Predlažajući izjavljuju, da pristaju neka se Girardinijeva rezolucija digne sa dnevnog reda. Zatim zapodjene se rasprava o privremenom predračunu. Govornici žale nevoljne prilike mnogih općinskih uprava i prometa, te protestuju protiv daljeg povisivanja željezničkih cjenika.

Iz ruskoga svijeta.

„Daily Express“ javlja iz Moskve pojedinosti o proturevolucionarnoj zavjeri. Glavni stan obrtnika bio je u Moskvi, a zvaao se „udruženje za obranu domovine i slobode“. Pretraga u tom glavnom stanju iznijela je na svjetlo, da je urotu imala vojnički značaj. Negjene su isprave, iz kojih se razabire, da se zasnovao komplot protiv života njemačkog poklisara grofa Mirbacha. Još je napadnija osnova, po kojoj se je imao dignuti u lagum voz s kojim bi imali otputovati članovi boljševičke vlade u Nižnji Novgorod, da onamo premjeste sjelo odlazni. Navjerno uzeli su u najam ljetnikovac te se bavili tim, da duž željeznice zakopaju dinamit. Otkriće zavjere uništilo je tu osnovu.

Boljševička je vlada opet uvela kaznu smrti. Prva dvojica, koja su osuđena na smrt, bili su braća Cerep-Spiridonov, koji su strijeljani.

„Daily Chronicle“ javlja iz Petrograda, da je pučki komesar za trgovinu predložio, da se preduzmu koraci, da se uspostavi trgovački promet između Rusije, Njemačke i Austro-Ugarske.

Čeho-slovačke čete u Rusiji.

O već javljenom razoružanju čeho-slovačkih zavjerenika u Rusiji, saopćuju se iz Kijeva još ove pojedinosti, koje osvjetljaju sav historijati i razvoj čeho-slovačke pustolovine. Istupanje Čeho-Slovačka bilo je uzrokom, da se je nad Moskvom proglasilo ratno stanje. U ožujku ove godine dopustilo je vijeće pučkih povjerenika Čeho-Slovacima, da naoružani smiju preko Vladivostoka krenuti na francusku frontu. Oni su se kasnije udomili na mnogo točaka duž sibirske glavne željezničke pruge i zaposjeli mnogobrojna mjesta. Dolužali su takogjer, da zauzmu gradove Čeljabinsk, Densu i Rusajevu sjeverno od Dense, kao i Samaru i Sisan, te su razmahali živu agitaciju proti sovjetske vlade. Ova je na to odredila, da se razoružaju Čeho-Slovaci, te usredotočila jače čete u prostoru Dense i Rusajeva. Dneko 3000 naoružanih Čeho-Slovačka zaposjelo je Densu. Megjutim su ih poslije dvodnevno-ga boja protjerale sovjetske čete. Kako se veli, namjeravali su Čeho-Slovaci, da duž željezničke pruge krenu protiv Samare, nad kojom se je isto tako proglasilo ratno stanje. Čini se, da je ondje bilo na okupu preko 12.000 Čeho-Slovačka, koji su se napokon podvrgli, kako javljaju posljednje vijesti.

KIJEV, 13. Po vijestima moskovske štampe, kasanski operativni vojnički štab dao je da se preklina parobrodarski promet u Kasanšnju. Čuje se da su kosački ustaše odsjekli Orenburg. Česke čete što se u zapadnom Sibiru tuku protiv boljševika, čini se da su odlučno potučene.

Maksim Gorki konstatuje: Ruski narod sklon je prvobitno anarhiji. On je pasivan, ali okrutan. Mnogohvaljena njegova dobrota to je Karamazovljeva sentimentalnost. Velika je gomila upravo strašno nesklona humanitetu i pravoj kulturi. Kerenski nesklona narodu dovijuje očajno: „Jeste li vi narod, koji sam sebe oslobagja, ili ste rulja buntovnih robova?“ Već je Dostojevski ustvorio, — a u njemu se ruska duša osobito vidovito utjelovila — da su suve države i socijalne tvorevine za svakoga Rusa samo zaprijetka za pravi, slobodni, ruski život. Bakunjin uči, da čisto razaranje i tvrdokorno vladanje imade u sebi pozitivne vrijednosti. Krapotkin je ireligiozni, a Tolstoj religiozni anarhista, obojica ničući državu.

Sadašnji vlastodršci u Rusiji, boljševici, neće dođuše da budu anarhisti. Svakako su s prvine s ovima sklupili savez, te su mnoge metode od njih primili. Njihova vjera u nepogrešivost revolucionarnoga rada, svigja se ruskim gomilama, te stiječe megu njima priznanja. A šta napokon znače pokusi ovih fanatičara proletarijata drugo, nego jalovo pokušavanje, da iz apstraktnoga htijenja sa kašilinskim kretnjama, nešto živo stvore. Ali pojam države kao apstrakcije, jedva može danas u Rusiji vrijediti. Još su sami živi interesi pojedinaca i skupina, te zapovjedno zahtijevaju da se o njima vodi računa. Marksova socijaldemokratska nauka naklačunjena je na ruske revolucionarce kao na tucije tijelo; i te nauke nikako pravo nijesu probavili.

Boljševici izdaju se dođuše za neku seksiju socijalnih demokrata, ali su svoju vlast učvrstili pomoću soldateske, koja se raspala bez ikake stege. Ovi su anarhistični vojnici stavili na vlastodršce razne zahtjeve, a ponajviše su tražili plijena i pljačke.

Anarhisti i boljševici.

U „Fremdenblat“ napisao je E. pl. Ungern-Sternberg zanimiv članak o anarhizmu i boljševicima, iz kojeg prenosimo glavno:

Na tom putu upoznao sam fenomenalnu ograničenost Nikolaja Romanova. Aleksandra Feodorovna je sasvim nešto drugo. Ona je vrlo umaa, razborita i ponosna, te ima velik utjecaj na svoga supruga. Držala se povučeno i više dana se nije pokazivala, kao da nije htjela, da nam bude obježnena. Kći Marija je za svoje godine razvijena, te nema ni pojma o životu. Majka ima velik utjecaj na nju. Na stanici u Jekaterinenburgu čekalo nas je mnoštvo svijeta, svi uzrujani. Voz je stao nešto dalje od izlaza na stanicu. Čim smo stali, opkoljila je straža voz ne puštajući nikoga blizu. „Pošaljite nam krvopijiju“ urlala je svjetlina. Zaprijetio sam im sa puščanim strojevima, ako se ne razigju. Svjetline je bivalo sve više, te se približavala sve jača straži. Konačno sam zapovjedio, da se pred nas postavi teretni voz. Kad je to bilo učinjeno, krenuo je naš voz na drugu stanicu, gdje nikoga nije bilo.

Premještenje svrgnutog cara iz Tobolska u Jekaterinenburg ima se, kako se javlja iz Maimö-a, tumačiti otkrivenom zavjermom. Kako je ustanovljeno, imao je svrgnuti car u ožujku pobjeći. U sobama, u kojima je stanovao, nasjeno je 800.000 rubalja u papiru i zlatu. Straža, kojoj je bila povjerenja paska cara, bila je potkupljena. Sađa obavljaju stražu crveni gardišti. Knez Dolgoruki, koji je do sada bio u blizini svrgnutoga cara, premješten je u graošku kaznionu, gdje je zatvoren i bivši ministar predsjednik knez Ljovov.

O jugoslavenskom pitanju.

«Neue Freie Presse» prima 10. o. m. iz Budimpešte o ovom premetu ove relikve: «Ovdje se nastavljaju pregovori o jugoslavenskom pitanju. U posljednjem je ministarskom vijeću ministar predsjednik dr. Wekerle razložio načela, što ih ugarska vlada zastupa kod proučavanja ovoga pitanja. Sutra dolaze u Budimpeštu ban pl. Mihaelovich, Miroslav grof Kulmer, te neki hrvatski zastupnici, da s ministrom predsjednikom d.rom Wekerleom i s hrvatskim ministrom d.rom Unkelhüsserom vijećaju o jugoslavenskom pitanju. Ban i članovi hrvatskoga sabora razložiti će stajalište Hrvatske. Kako kažu, hrvatski članovi preporučuju da se Bosna i Dalmacija sjedine s Hrvatskom. Svi faktori, koji su mjerodavni za rješenje poljskoga i jugoslavenskoga pitanja, daju veliku važnost tome, da se što prije konačno riješi ovo pitanje.»

«Pester Lloyd» prima iz Beča o toj stvari ovo saopćenje: «O rješenju jugoslavenskoga pitanja šire se od nekoga vremena razne vijesti, prema kojima je tobože već postignut sporazum glede načina kako će se to pitanje riješiti. Ustanovljuje se ipak da ovo shvaćanje ne odgovara činjenicama. Modalnosti, koje se u tim vijestima pretresaju, sadržavaju moguće načine rješenja, ali osim ovih raspoređuju se i o drugim načinima. Niti se ne može tvrditi da jedan način rješenja ima neku prednost u raspravi, niti se ne može javiti, da je već stvorena kakova konačna odluka.»

DALMATINSKE VIJESTI

Previšnja odlikovanja.

Njegovo se ces. i kralj. Apostolsko Veličanstvo premilostivo udostojilo narediti da se izrazi ponovno previšnje pohvalno priznanje za izvršno službovanje u ratu ritmaj. Adolfu Nadleru, od zem. žand. zap. br. 9. previšnje pohvalno priznanje za izvršno službovanje u ratu puk. Karlu Skorkowsky, od zem. žand. zap. br. 9. i majoru u m. Simonu Grubišiću-Rovilu, post. želj. zapovj. u Kninu. podijeliti zlatni krst za zasluge s krunom na vrpci kolajne za hrabrost i priznanje izvršna službovanja u ratu, puč. ust. por. d.rom jur. Henrihu Marinu, od puč. ust. kot. zap. br. 23. srebrni krst za zasluge s krunom na vrpci kolajne za hrabrost i priznanje osobito vjerna službovanja u ratu wachtmajst. I. raz. Josipu Jonke, Ivanu Fabianiću i Ivanu Velikonji; kot. wachtm. Filipu Budiću, wachtmajst. II. raz. Josipu Faschingu i podwachtm. Gjurgju Ratkoviću, od zem. žand. zap. br. 9.

Bila je podijeljena, u priznanje hrabra držanja pred neprijateljem, srebrna kolajna za hrabrost I. razreda: prič. vod. Lazu Krivošiji Spirinu i prič. nar. Petru Nenadiću Gjurinu, od 23. strj. puk.; strjelcima Juri Gavrančiću i Ivanu Bulji, od 37. strj. puk.

Imenovanja.

Ministar trgovine imenovao je, u području Ravnateljstva pošta i brojajna u Zabru, višim poštanskim kontrolorima poštanske kontrolore (Marka Nadali, Jeronima Stojčića, Boža de Saraca, Josipa Reitera, Karla Hrdličku, Vladimira Lovrića, Ivana Scatolini, Antuna Radoničića, Jeronima Alesani, Vladimira Karamana, Frana Surića i poštanskog višeg oficijala II. a razreda Miha Jeramaza.

Viši zemaljski sud dalmatinski imenovao je višim kancelarijskim oficijalima, kancelarijske oficijale Emanuela Brechlera u Šibeniku i Ivana Dvornika u Tijeku.

Viši zemaljski sud dalmatinski imenovao je višim kancelarijskim oficijalima kancelarijske oficijale Petra Šoljana u Šibeniku, Ivana Keleza u Dubrovniku i Ivana Afrića u Hvaru, — a kancelarijskim oficijalima, kanceliste Josipa Ferrari u Kninu, Ivana Veljačića u Tijeku, Germana Botrića u Kotoru, Narciza Zamola u Kistanjama, Artura Pesalza u Skradinu, Pavla Glunčića u Cavtatu, Dušana Montanu u Vrčici, Marka Zuliani u Drišću i Lovra Vezilića u Sinju.

Zadušnice za bivšeg dalmatinskog namjesnika Fzm. baruna Davida.

Danas, na trideseti dan od smrti oplakanog dalmatinskog namjesnika generala topništva baruna Emila Davida, Namjesništvo mu je priredilo u crkvi Sv. Šimuna svećane zadušnice. Na glavnom žrtveniku pjevala se misa u troje. Posred crkve dizao se lijep katafalak, ukrašen cvijećem i voštanicama. Bili su na zadušnicama N. P. gosp. Namjesnik grof Attems, na čelu namjesništvom prestavnijstva, Njeg. Preuzvišenosti gosp. nadbiskup dr. Puljišić s predstavništvom kaptola i svjetovnog i redovnog svećentva: gosp. predsjednik Sabora dalmatinskoga dr. Lučević, preuzvišeni gosp. predsjednik prizivnog Suda plem. Benedetti s predstavništvom sudskih vlasti, predstojnici i predstavnici svih ostalih državnih vlasti, upravnik općine zašarske dvorski savjetnik Skarić; predstavnici trgovačke komore zašarske: sav. Mazzocco i Giacasa, predstavnik episkopske zašarske konsistorije protoprezbiter Javor i mnogo druge gospode.

Od vojništva prisustvovali su postajni zapovjednik puk. Tramer i mnogi časnici, prisustvovalo je također omladinstvo dalmat. Veterana i Dobrovoljnih požarnika.

Ratna kuhinja.

Pišu nam iz Božave, 10. o. m. jučer se u ovom mjestancu otvorila ratna kuhinja za djecu do 14. godine i za potrebne starce i starice; izdava dnevno 100 obroka. Pri otvaranju

Tako su vlasnici zemlje, trgovci, industrijalci i drugi izručeni bili, da ih se pljačka, ubija, robi i pali.

Istina je, da vojne boljševice brane samo državnu eksproprijaciju i osuguju svaku slijepo neorganizovano razbojništvo. Ali se nije dogodilo, da su seljaci, koji su na svoju ruku posjednika zemlje opljačkali te njegovo blago, njegove stvari, pa i samo rublje na trgovima u bescijenu prodavali, bili za to pozvani na odgovornost, a isto tako nijesu pozvani na odgovornost radnici, koji su opljačkali vlasnika tvornice te su se razbacivali pokrađenim haljinama i srebrnim posudama. A kako bi eksproprijatori (zapravo razbojnici) mogli biti sudijama sa nekim moralnim autoritetom nad drugim eksproprijatorima!

učitelj Lovrović u zgodnom govoru je istaknuo kako je osobito potrebno da se zauzmemo da spasimo djecu od gladi. Spomenuo je ljubav našeg viteškog Vladeara prema djeci i sirotama, istaknuo je kako gosp. Namjesnik rado dolazi u susret svakiem nastojanju za osnivanje i održanje ratnih kuhinja i izvrši trokratnim živio Njegov Veličanstvu Cesaru i kralju i preuzvišenom gospodinu Namjesniku. Odbor je brzojavno zahvalio gosp. Namjesniku, i zamolio da mu i unaprijed ne uskratiti pomoći.

Kužne bolesti.

Javljaju iz Spljeta: Pjegavi tif nije se dalje proširio. Od onih dvaju bolesnika, jedan se već sasvim oporavlja a drugomu bolest kreće na bolje.

U Solinu su sada još 4 osobe obojele od boginja. Bolesnici su posve oboljeli.

Sastanak dalmatinskih trgovaca u Spljetu.

Onomadne se je u foyeru opć. kazališta u Spljetu sastao priličan broj trgovaca iz grada i pokrajine, da nastave započete pregovore o osnivanju jednog konsorcija domaćih trgovaca za izvoz dalmatinskih proizvoda. Na sastanku su proširene neke točke pregajšnjeg programa i osnove; predložena je visina za pojedine dionice, te je izabrana privremena uprava od 5 lica koja ima zabaću, da o zaključcima dosadanjih vijećanja izvjesti sve one, koji za stvar imaju interesa, da sastavi pravila, i obavi sve predradnje za uspješan i razgranjan rad. U upravu su birani gg. Ivetta, Tomasović, Poljak, V. Čulić i Perović.

Vjenčanje.

U četvrtak vjenčala se je u Zadru dražesna gospođica Emica Škarić, kći dvorskog savjetnika i općinskog upravitelja, sa veleuč. liječnikom dr. Perićem. Čestitamo!

Lične vijesti.

Na posljednjoj skupštini gradskog zastupstva u Zagrebu ocrtao je gr. zast. Ivan Ancel zasluge bivšeg narodnog i gradskog zastupnika, zagrebačkog odvjetnika dr. Sime Mazzure kao gradskog odvjetnika i pravnog zastupnika. Predložio je stoga, da se dr. Sime Mazzura izabere počasnim građaninom glavnoga grada Zagreba. Prijedlog je uz povlagljanje i žive poljike jednoglasno prihvaćen.

Poštanske vijesti.

Privatni poštanski paketni saobraćaj, pod postojećim uvjetima, dopušten je i za poštanske poštanske urede, 583, 618, dok je obustavljen za poštanske poštanske urede: 3, 4, 166, 293, 304, 361, 374, 405, 413, 420, 434, 440, 464, 467, 469, 488, 523, 529, 631, 640, 646.

Čitulja.

Na 8. o. m. preminuo je od teške bolesti u šibenskoj bolnici Ante pl. Tartaglia, ugledan spljetski građanin u 52. godini. Ucviljenoj rodbini i naše žalovanje.

Decessi.

Giovedì ebbero luogo i funerali solenni del sig. Vincenzo Capuri, negoziante e possidente di Zara, buon cittadino, generalmente stimato e ben voluto. Servì con lode nell' i. e. r. Marina per dodici anni; ritornato in patria, coll' onesto ed assiduo lavoro, si creò una cospicua sostanza. Fu membro zelantissimo del corpo dei Veterani Dalmati. All' esequie solenni, intervennero corporativamente i Veterani con banda e bandiera, ed uno stuolo numeroso di ogni ceto di cittadini. Alla consorte, al fratello ed ai nipoti le nostre condoglianze.

Ieri mattina, ritornato da poco da Sebenico ove era di servizio, è morto l' ufficiale superiore postale-telegrafico sig. Simeone Hein. Era un valente e zelantissimo impiegato, coscienzioso e instancabile lavoratore, tutto debito all' adempimento dei suoi doveri d' ufficio ed alle cure della famiglia, di cui era amatissimo. Alla consorte, ai figli ed agli altri congiunti, condoglianze vivissime.

«Novo Doba».

Primili smo prvi broj ovog lista, koji izlazi dnevno u Spljetu, a uređuje ga gosp. Vinko Kisić, bivši urednik «Narodnog Lista». U programu kaže, da će biti narodni i neodvisan dnevni list, glasnik političkih težnja jedinstvenog naroda Hrvata, Srba i Slovenaca i tumač njegovih potreba na prosvjetnom i gospodarskom polju. — List smatra svojom prvom zadaćom, da okuplja narodne redove, jer narod, ne smije da troši svoje energije u jalovim međusobnim trvenjima. Zato list ne smije zastupati nikakove stranačke politike već će uzdići interese narodne cjeline iznad svih posebnih stranačkih vidika i zastupati misao ujedinjenog i složnog narodnog rada.»

RAZLIČITE VIJESTI

Proslava zlatne mise nadbiskupa dr. Stadlera.

Iz Sarajeva se javlja: U petak 7. o. m. otpočele su u Sarajevu svečanosti u slavu zlatne mise nadbiskupa dr. Stadlera. Na tu svečanost došli su visoki crkveni dostojanstvenici iz svih hrvatskih i slovenskih zemalja. Svečanost je otpočela s arhijerejskom misom grko-katoličkog obreda na staroslavenskom jeziku, koju je odslužio vladika križevački dr. Dionizije Njarady uz veliku asistenciju grko-katoličkoga svećentva iz Bosne i Hrvatske. Mješoviti pjevački zbor pjevao je kod službe, a među ostalim otpjevao je klasične kompozicije od Verbickoga, Bortnjanskoga i Sedljaka. Propovijedao je sam vladika Njarady. Službi je prisustvovala svećar nadbiskup Stadler, nadbiskup zagrebački dr. Bauer, biskupi Šarić, Premuš, Cerić, franjevački provincijal Andrić, superior Seigerschmid i drugi crkveni dostojanstvenici. Crkva je bila dupkom puna. Obred i pjevanje duboko se je dojmilo općinstva. U drugim crkvama služili su misu ljubljanski biskup leglič i mostarski Mišić.

Dan prije primao je svećar čestitanja. Tomu je prilikom predao poglavar Bosne i Hercegovine, barun Sarkotić u previšnje ime red željezne krune L. razreda i pismenu čestitku ministra spolješnjih posala Buriana. U subotu nastavljena su čestitanja u nadbiskupskom dvoru. Na večer priregjena je svećana serenada uz bakljadu i voljničku glazbu. U nedjelju 9. o. m. bila je u stolnoj crkvi svećana služba po rimskom obredu,

koju je sam svećar uz veliku asistenciju odslužio. Propovijedao je ljubljanski knez-biskup leglič. Dosljije misa bila je svećana procesija, koju je vodio zagrebački nadbiskup Bauer, a bilo je u njoj petnaest biskupa, koji su narod blagoslovili. Procesija je ispratila jubilara u nadbiskupski dvor. U 1 sat poslije pedne priredio je nadbiskup dr. Stadler u velikoj dvorani betlehemske sirotišta gozbu.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau

Izviještaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 14. Službeno se javlja:

14. juna 1918.

Talijansko bojište:

Na talijanskoj planinskoj fronti umjereni artiljerijski bojevi. Na donjem Diavu ne uspiješe dva neprijateljska izvidnička pokušaja.

U Arbaniji:

Sjeverno od Devolija bje odbijen francuski napad, nakon dvanaestogodišnjeg boja, u kojemu su učestvovali i bugarske čete.

Odbijajući zračni napad uperen na Kotor, bje oboren hicima od naših mornaričnih letjelica jedan engleski letilac.

BEČ, 15. Službeno se javlja:

15. juna 1918.

Talijansko bojište:

Jutros poraste do velike jačine topovska vatra u mnogim odsječcima jugozapadne fronte.

Na arbanaskoj fronti propadoše jučer iznovično francuski napadi, sjeverozapadno od Sinapremte, preduzeti s ulaganjem pričuva.

Doglavica generalnog štaba.

Izviještaj njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 14. Wolff Bureau javlja:

Veliki glavni stan, 14. juna 1918.

Zapadno bojište:

Skupina vojske nasljednika prijestola Rupprehta:

Jugo-zapadno od Uperna Francuzi izvedoše žestokih napada na naše linije. Između Voormezele i Verstraata bjehu krvavo odbijeni. Više oficira i preko 150 ljudi ostade u našim rukama. Bilo je uspješnih izvidničkih okršaja kod Kemmla. Na ostaloj fronti borbeno djelatnost oživlje samo privremeno.

Vojna skupina njemačkog nasljednika prijestola:

Na bojištu jugozapadno od Noyona artiljerijska djelatnost potraja povećana. Kod Courcellesa i Meryja, kao god u ravnici Matza tik zapadno od Oise neprijatelj ponovi svoje protunapade, ali bje uzbijen sa teškim gubicima. S obe strane ceste Soissons-Villers-Cotteretes prodriješmo u Villers-Cotteretsku šumu.

Armija generala pukovnika Böhna otela je od 27. maja preko 850 topova; tim poraste broj topova, što ih je skupina vojske njemačkog nasljednika prijestola skupila od 27. maja, na 1050.

Juče bje oboreno hicima 28 neprijateljskih letjelica.

Mjeseca maja neprijateljske zračne eskadre na njemačkim frontama izgubiše 23 zauzdana balona i 413 letjelica, od kojih 223 padoše iza naših linija, ostale strovališe se bez sumnje s onu stranu protivničkih pozicija. Mi smo izgubili 180 letjelica i 28 zauzdanih balona.

Prvi general. kvartirmajstor Ludendorff.

U Rusiji. — Uništena boljševička crvena garoa kod Taganroga.

KIJEV, 15. General feldmaršal Eichhorn dobio je od generala Knörzera ovu vijest o uspjehu svojih četa zapadno od Taganroga: Moji bataljoni, eskadroni i baterije skoro su uništili boljševičku crvenu gardu od nekih 10.000 ljudi, koja stoji pod zapovjedništvom jednog češkog oficira i koja se bila iskrcala na ovojstranu obalu Azovskoga mora, te udarila da napadne Taganrog. Dosađ se izborilo preko 3000 momaka boljševičke crvene garde mrtvih, ili u moru utopljenih. Naši su gubici neznatni.

Mir između Ukrajine i Rusije.

KIJEV, 14. Driveneni ugovor između Ukrajine i Rusije potpisan je danas o podne. Njegova je sadržina: obustavljanje neprijateljstva, olakšavanje uzajamnog povratka u domovinu, izmjena ratnih zarobljenika, pripreme za izmjenu željezničkog materijala, uspostavljanje trgovačkih odnosa i spremnost da se skoro i konačno stupi u pregovore o miru.

Resolucije udruženja njemačkih nacionalnih stranaka.

BEČ, 15. Plenarna skupština udruženja njemačkih nacionalnih stranaka odobrila je jednodušno političku rezoluciju, u kojoj udruženje prije svega traži, da se prikupe sve snage, kako bi se iznudio pobjednički mir, i da se sa neslomljivom energijom pobijaju svi pokušaji da se razdrobi državni sklop monarhije. Rezolucija žali skorašnji preokret na poljskoj strani, koji prijeli da neće dati parlamentu da udijeli državi sredstva što su neophodno nužna da se rat dokonča. Nijemci su zahtijevali parlament i oni ga i danas traže; međutim ako se držanje drugih stranaka, poglavito Poljaka, sasvim ne promijeni, obezbičiće se državi i bez parlamenta ono što državi svakako treba. Država će potporom njemačkog austrijskog naroda izdržati, dok izvanjski dogadjaji ne utru put sporazumu sa slavenskim narodima. Ako pak krivimom pojedinih stranaka bude prekinuta parlamentna djelatnost, tad će vlada i Nijemci upotrebiti vrijeme da izvedu ne samo ono što ozbiljni čas zahtijeva, nego i da pripreme jednu politiku za nastajno vrijeme, koja će da okupi sva plemena u ovoj državi na zajednički rad i zajedničke uspjehe.

Zatim je skupština primila jednoglasno jednu gospodarsku rezoluciju u kojoj, u slučaju da ne bude moguće da carevinsko vijeće djeluje, pozivlje vladu, neka namah prihvati neodgodljive gospodarske mjere. Što se tiče gospodarskog odnosa sa

Njemačkom, kaže rezolucija: «U teškim danima prokušana gospodarska zajednica savezničkih država, koja je na pregovorima u istoku postigla tako sjajnih uspjehe, opravdava naš prohtjev, da gospodarska zajednica obiju država monarhije sa njemačkim carstvom bude proširena i razvijena. Da se tako stvori za sva vremena jedinstveno gospodarsko područje.»

Skupština ukrajinskog parlamentarnog zastupništva.

BEČ, 14. Današnja plenarna skupština ukrajinskog parlamentarnog zastupništva primila je, prema objavljenom saopćenju, jednodušno rezoluciju, u kojoj, s obzirom na skorašnje poljske zaglavke, traži kao preduvjet za pozitivno suočavanje Ukrajinaca u zastupničju Kući, da joj mjerodavni faktori zajamče, da će se ugovor sklopljen u Brest-Litovskome do kraja izvesti, i da će se ispuniti traženje ukrajinskog naroda u Austriji da se obrazuje naročita ukrajinska krunovina iz ukrajinskih krajeva Galicije i Bukovine.

Za državne namještenike.

BEČ, 14. «Wiener Zeitung» objavljuje ministarsku naredbu o namjenama državnim namještenicima prigodom izvanrednih prilika što ih je stvorio rat. Dosađ doznačena namjena doznačuje se prema ovoj naredbi u jednakoj mjeri za vrijeme od 1. jula 1918 do kraja juna 1919; osim toga odobrava se nanovo pripomoć u mjeri što odgovara naredbi od novembra 1917. Ova će se pripomoć platiti u mjesecu augustu.

Izviještaj turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 15. Glavni stan, 14. o. m.

Fronta u Palestini:

Odvračalo se krepko na neprijateljsku vatra što se sipala na naše pozicije istočno od Jordana. Donovljeni napad ustanika na Hedžasku željeznicu između Curufa i Anere bje osujećen.

Istočna fronta:

Buduć da Englezi prodiru u Perziji, zapremismo Tebris, da zaštitimo svoj bok istočno od jezera Urmija.

Izviještaj bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 14. Glavni stan, 12. juna 1918.

Maćedonska fronta:

Na raznim mjestima fronte bila je artiljerijska djelatnost neko vrijeme prilično žestoka. U okolici Moglene raspršen je vatrom jak neprijateljski jurinjski odjeljak. Na donjoj Strumi po nas uspješni patrolski sukobi.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau

Bollettini dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA 14. Si comunica ufficialmente:

14 giugno 1918.

Teatro della guerra italiano:

Sul fronte montano d' Italia lotte d' artiglieria moderate. Sulla Diave inferiore fallirono due tentativi nemici di ricognizione.

In Albania.

A nord del Devoli venne respinto un attacco dei Francesi, dopo un combattimento di dodici ore, al quale presero parte anche truppe bulgare.

Nel respingere un attacco aereo diretto su Cattaro, un nostro idrovolante atterro un velivolo inglese.

VIENNA, 15. Si comunica ufficialmente:

15 giugno 1918.

Teatro della guerra italiano:

Questa mattina in molti settori del fronte sud-occidentale il fuoco d' artiglieria salì a una grande forza.

Sul fronte albanese gli attacchi, nuovamente pronunciati dai Francesi coll' impiego di riserve, a nord-ovest di Sinapremte fallirono.

Il capo dello stato maggiore generale.

Bollettino del grande quartiere generale germanico.

BERLINO, 14. Il Wolff-Bureau comunica:

Grande quartiere generale, 14. giugno 1918.

Teatro della guerra occidentale:

Gruppo d' eserciti del principe ereditario Rupprecht:

A sud ovest di Upern i Francesi pronunciarono violenti attacchi contro le nostre linee. Fra Voormezele e Verstraat essi furono sanguinosamente respinti. Parecchi ufficiali e più di 150 uomini rimasero nelle nostre mani. Fazioni di ricognizione, coronate di successo sul Kemmel. Sul resto del fronte l' attività combattiva si ravvivò soltanto transitoriamente.

Gruppo d' eserciti del principe ereditario di Germania:

Sul campo dei combattimenti a sud-ovest di Noyon, si mantenne l' attività intensificata dell' artiglieria. Presso Courcelles e Mery, nonché nella bassura del Matz, immediatamente ad ovest dell' Oise, il nemico rinnovò i suoi contrattacchi. Esso venne ributtato con gravi perdite. Dall' una e dall' altra parte della strada Soissons-Villers-Cotterets ci siamo spinti nel bosco di Villers-Cotterets.

L' armata del colonnello generale Böhn ha catturato dal 27 maggio più di 850 cannoni; con ciò il numero dei cannoni, catturati dal gruppo d' eserciti del principe ereditario di Germania dal 27 maggio, sale a 1050.

Ieri vennero abbattuti 28 velivoli nemici.

Nel mese di maggio la perdita di forze aeree nemiche ascende sui fronti germanici a 23 palloni frenati e 413 velivoli, dei quali 223 precipitarono dietro le nostre linee, gli altri visibilmente al di là delle posizioni avversarie. Noi abbiamo perduto 180 velivoli e 28 palloni frenati.

Il primo quartiermastro generale Ludendorff.

D. KASANDRICH odgovorni urednik.

Tiskarnica č. k. dalmatinskog namjesništva.

God.

S

Cijena
Kr. 15.—; se
Na polugodiš

Naš

Izviještaji

BEČ, 16. juna

Talijansko

Naše

višesatne v

bove savez

Brente. Sk

nudi sebi

Diava. Cet

savladaje

s obe stran

uzeše na

generala p

dom obran

tella, te pr

knez Schö

prolazio nj

Na D

koliko je d

I prvi

Slomivši je

zapreke re

zagoniše n

poziciju, p

zarobljenih

Megju

lom korist

moralo su

sklim prot

topovska

padinama

ljone, koji

prvim linij